

**LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KORUPCIJOS PREVENCIJOS KOMISIJA**

Lazdijų rajono savivaldybės administracijai

2016-03-15 Nr. J20-1

Lazdijų rajono savivaldybės tarybai

DĖL DOVANŲ

Lazdijų rajono savivaldybės Antikorupcijos komisija primena, ką kiekvienas Lazdijų rajono savivaldybės tarybos narys ar Lazdijų rajono savivaldybės administracijos darbuotojas turėtų žinoti apie dovanas.

Dovana – tai bet koks neatlygintinai perduodamas turtas ar turtinė teisė. Terminas „dovana“ apibrėžiamas plačiai ir apima bet ką, ką galima įvertinti pinigais, t. y. „atsidėjimas“, daiktas, paslauga, nuolaida, vaišingumas, skolinimas. Šis terminas taip pat apima dovanojamas paslaugas, apmokymus, transporto, apgyvendinimo, maitinimo išlaidas ir pan. Dovanojimas – tai sandoris, kurio pagrindinė ypatybė yra neatlygintinumas.

Dovana yra privataus asmens gyvenimo faktas, kai neatlygintinai perduodama vertybė kitam asmeniui, dažniausiai kokia nors proga ir tai nėra susiję su tarnybine veikla, funkcijų atlikimu.

Draudžiama priimti dovanas politikams, valstybės ir savivaldybių pareigūnams ir kitokiems valstybės tarnautojams ir jų artimiesiems giminaičiams, kai tai susiję su politiko, pareigūno ar valstybės tarnautojo tarnybine padėtimi ar tarnybinėmis pareigomis. (LR CK 6.470 str. 5 d.).

Jei „dovanojant“ daroma prielaida, kad apdovanotasis turi kažką už tai (ne) daryti, (ne) atlikti ir pan., tai jau nėra dovanojimas. Kai „dovana“ valstybinėje tarnyboje dirbančiam asmeniui yra susijusi su jo teisėtu ar neteisėtu veikimu ar neveikimu, vykdant tarnybinius įgaliojimus, gali būti pritaikytos net Baudžiamojo kodekso nuostatos.

Draudžiama priimti (teikti) dovanas, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą – negalima priimti (teikti) ir tokių dovanų, kurios sukelia interesų konflikto regimybę. Valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys neturėtų priimti (teikti) dovanų esant situacijoms, kai vien jau tokio dovanojimo aplinkybės – vieta, laikas, forma ir pan., visuomenės galėtų būti suprastos nevienareikšmiškai bei vertinamos prieštarškai, t. y. sukeltų interesų konflikto minėtųjų asmenų veikloje regimybę.

Dovanos, tiesiogiai ar netiesiogiai priimamos iš asmenų (teikiamos asmenims), su kurių interesais susijusį klausimą išsprendė, sprendžia, ar galėtų spręsti ateityje valstybinėje tarnyboje

dirbantis asmuo, vos tik apdovanojimo faktas taps viešai žinoma aplinkybe, neabejotinai ir visiškai pagrįstai visuomenėje bus suprastos kaip paprasčiausias būdas paveikti pastarojo tarnybinius sprendimus taip, kad jie būtų palankūs dovanotojui (ar jo artimiesiems asmenims). Šiuo atveju apdovanotasis asmuo neišvengiamai veiks interesų konflikto situacijoje, todėl ir jo priimami sprendimai negalės būti objektyvūs bei nešališki, kaip to reikalauja viešasis visuomenės interesas.

Apribojimas, dirbantiems valstybinėje tarnyboje nepriimti dovanų ar paslaugų arba jas teikti, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, netaikomas asmenims, gavusiems dovanų ar paslaugų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, pareigomis, taip pat reprezentacijai skirtoms dovanoms (valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika, kalendoriai, knygos ir kitokie informacinio pobūdžio spaudiniai), kurių vertė neviršija 30 EUR. Jei dovanos vertė viršija 30 EUR, ši dovana yra laikoma valstybės ar savivaldybės nuosavybe. Tokia dovana įvertinama ir saugoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, kuris asmeniškai ar per tarpininkus priėmė leidžiamo dydžio dovaną iš fizinio ar juridinio asmens ir dėl to gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas, vienerius metus negali dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus ar atlikti kitų tarnybinių pareigų dėl šio asmens.

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija rekomenduoja:

niekada nepriimkite dovanų, kurios teikiamos dėl Jūsų kaip valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens vykdomų funkcijų (išskyrus reprezentacijai skirtas dovanas: valstybės, įstaigos ir kitokią simboliką, kalendorius, knygas ir kitokius informacinio pobūdžio spaudinius);

niekada nepriimkite dovanojamų grynujų pinigų ir patys jų neteikite, išskyrus dovanojamų Jūsų artimų asmenų ir tik asmeniniais tikslais. Priešingu atveju Jums bus nepaprastai sunku įtikinti visuomenę, jog tai ne korupcija;

jei Jums yra siūloma dovana, arba ją ketinate įteikti kitiems asmenims, tačiau iš tiesų nežinote, kaip turėtumėte pasielgti, kad nesukompromituotumėte institucijos, kurioje dirbate, o patys nebūtumėte apkaltintas korupcija, šias abejones atvirai išdėstykite institucijos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, savo tiesioginiam vadovui, tarnybinės etikos specialistui arba VTEK ir paprašykite pateikti rekomendacijas, kaip tinkamai pasielgti esamoje situacijoje;

institucijoje įsteigti viešą dovanų registrą, kuriame būtų nurodyta: kas, ką, kada ir kam dovanojo.

Prieš apsisprendžiant priimti/teikti dovaną, pagalvokite apie:

dovanos įteikimo aplinkybes: priežastis, vietą, laiką, būdą, dovanos formą;

dovanos vertę, ypač jei matosi, jog ji didesnė, nei to įprastomis sąlygomis leistų tikėtis Jus su dovanotoju (ar asmeniu, kuriam ketinate dovanoti) siejantys santykiai;

dovanojimų dažnumą ir jų periodiškumą (net smulkios, tačiau dažnai dovanojamos dovanos turėtų kelti Jūsų susirūpinimą);

kokie, Jūsų manymu, yra dovaną teikiančio asmens ketinimai Jūsų atžvilgiu (tai jis daro iš mandagumo ar pagarbos Jums, o gal turėdamas ketinimų palankiu sau būdu paveikti Jūsų būsimus tarnybinius sprendimus, tiesiogiai ar netiesiogiai atsidėkoti už daromus ar buvusias);

ar su dovanotoju nesielgėte dviprasmiškai, savo elgesiu leisdami jam susidaryti klaidingą nuomonę, jog dovanos (atsidėkojimo) iš jo laukiate ir tikitės;

ar priėmęs (įteikęs) dovaną galėsite jaustis laisvas nuo bet kokių galimų įsipareigojimų dovanotojui (apdovanotajam);

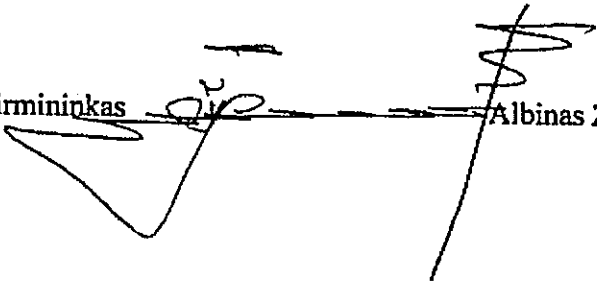
galbūt didžioji ar net absoliuti Jūsų tarnybinių funkcijų dalis yra susiję su būsimu dovanotoju (apdovanotuoju), todėl priėmus iš jo dovaną ar ją įteikus, tektų nusišalinti nuo atitinkamų tarnybinių klausimų sprendimo;

ar Jums būtų patogu ir nekeltų jokio psichologinio diskomforto (rūpesčių) tai, jog dovanos gavimo (įteikimo) faktas taps viešai visiems (kolegoms, interesantams, žiniasklaidai, plačiajai visuomenei) žinomas;

ar esate pasirengęs skaidriai deklaruoti dovaną ir jos šaltinį savo institucijai ir jos interesantams, savo bendradarbiams, žiniasklaidai ir visai visuomenei?

Deklaruojantis asmuo deklaracijoje privalo nurodyti informaciją apie per paskutinius 12 kalendorinių mėnesių gautas dovanas (sandorio forma, objektas, šalys, sudarymo data, apytikslė dovanos vertė), išskyrus artimų asmenų dovanas, jeigu dovanų vertė didesnė negu 150 EUR.

Antikorupcijos komisijos pirmininkas

Albinas Žymančius